

Cziczó Attila:

# ROMANTIKA

EGY BÚBÁNATOS CIGÁNYMESE

abszurd dráma

©2012

[www.ciczó.hu](http://www.ciczó.hu)

## SZEREPLŐK

Kisgiza, cigánylány

Tata, az apja

Mamácska, az anyja

Gizanyanya, az öreganyja

Igaz Antal, fiú

Igazné, az anyja

Timi, lány

Vargáné, az anyja

Horváth Mihály Gino

Szátyárböske, szomszédasszony

Indián, aki már kovboj

Pista, rendőr

Győző atya

Obstersavsky Petra, újságíró

Amherkan, az ördög öreganyja

## a mesék előtt

KISGIZA Cigány vagyok. Olyan, amilyennek elképzelték. Majdnem. A cigány lop. A cigány csal. A cigány hazudik. Lehet. Ti ezt gondoljátok. Én nem. Mások vagyunk. Mások vagyunk? A cigány is ember. Hiszitek, ha akarjátok! Teszem, mit meg kell tennem, cigánynak születtem! Cigány vagyok. És magyar. Magyar cigány. Szeretem a magyarságomat. Szeretem Lovasit és Ákost, a Fradit és az MTK-t, szeretem Budát és Pestet, szeretem Demszkyt és Tarlóst, szeretem Alföldit és szeretem Vidnyánszkyt, a túróstészta cukorral és sóval is, jaj, de nagyon szeretem Pilinszkyt és Weöres Sándort. Jobbra át balra át én masírozok legelől temetjük a nagymamát.

(Harangzúgás, majd hatalmas gyászmulatság: Gizanyanya halotti tora.)

TATA Csendesebben! A feleségem édesanyja halt meg.

(Mindenki hangosan zokog.)

CIGÁNYEMBER Muzsika!

(Mindenki mulat.)

TATA Halkan csak! Az anyósom halt meg.

(Mindenki hangosan zokog.)

CIGÁNYEMBER Sose halunk meg!

(Mindenki mulat. Aztán álom jön.)

KISGIZA Megszakad a szívem. Nincs már öreganyám. Gyászba borult a lelkem, az otthonom, az egész nyóckerület. Mindenki sír, rí, fájdalmát ordítja világgá az egész rokonságom. Csak a szerelem gyógyíthatja meg bánatomat. Csak a szerelmem segíthet ellágyítani megszakadt szívemet! Jaj! Jaj! Szerelmem! Jé, itt van e.

ANTIKA (néz bambán)

KISGIZA Te vagy a szerelmem. Megtalállak, vagy megtalálsz te. Ha kell, az ördöggel lepaktálok, de az enyém leszel, szerelmem.

GIZANYANYA Az ördöggel ne üzletelj, lányom! Az ördöggel ne alkudozzál, mert nagy háború lesz abból! De nem a Pokolban, hanem itt, a Földön.

ANTIKA Mi van?

KISGIZA Dehogyan lesz háború! Erősebb vagy te az ördögnél is, nagymama.

GIZANYANYA Erősebb hát! Így te is. De a háborúskodás elveszi az idődet.

KISGIZA Sok évet veszítek?

GIZANYANYA Sokat. A fiatalságodat.

KISGIZA Akkor jó. Mégis ördög nélkül akarom a szerelmemet!

GIZANYANYA Mennynél és Pokolnál is nagyobb erőt kell legyőznöd.

KISGIZA Egyedül?

GIZANYANYA Egyedül nem megy. Majd velem.

KISGIZA A szerelmemmel?

ANTIKA Mi lesz?

KISGIZA Holnap gyere, várlak!

# 1. mese

(Egy józsefvárosi bérház udvara.)

MAMÁCSKA Kész a kávé, Tata.

TATA A kávé.

MAMÁCSKA Hajnal van, Tata. Ébredni kéne!

GIZANYANYA Hajnal van ám, nyári hajnal.

(Gizanyanya ujjával jósol a zacokban.)

TATA Kutassa a jövőt, Gizanyanya?

(Tata kivesz valamit a bögréből.)

TATA Szúnyog.

MAMÁCSKA Ne finnyáskodj, igyál!

TATA Mamácska, csinálj valamit az anyáddal! Az nem járja, hogy egyik nap meghal, másnap aztán megint itt ücsörög. Sokba van ez nekünk.

MAMÁCSKA Ha így jó neki, akkor így jó neki.

GINO Szép jó napot, Tata!

TATA Gino, mit rohangálsz?

GINO Kisgiza?

MAMÁCSKA A patak partján.

TATA A pataknál?

MAMÁCSKA Lótetűt gyűjt. Most jó az ára.

TATA Nem szeretem, mikor átmegy a kilencbe.

GIZANYANYA Jó pénzt adnak a tetűért.

TATA Gizanyanya, sokba van maga nekünk! Hányszor tegyük még a földbe?

GIZANYANYA Sóher!

GINO A pataknál? Egyedül?

GIZANYANYA Úgy szokott.

GINO Maga megint visszajött?

GIZANYANYA Vissza.

GINO Böske nem járt erre?

MAMÁCSKA Mit állsz itt, Gino?

GINO Megyek. Megvédem Kisgizát.

MAMÁCSKA Kitől?

GINO Sok a köcsög.

MAMÁCSKA Menj!

GINO Megyek.

TATA Nem jönnek ma?

MAMÁCSKA Jönnek.

TATA Készítsd a pálinkát, Mamácska! Kevertet.

MAMÁCSKA Az nincs. Megitta Indián.

TATA Akkor szilvát.

SZÁTYÁRBÖSKE Szomszédasszony, hát meddig laknak még itt az udvaron? Nem jó ez így! És ha esik?

GIZANYANYA Nem esik, azt mondom.

SZÁTYÁRBÖSKE Né, a Gizanyanya, maga megint visszajött? Ajnye! Nem esik sohasem? Akkor jó. Magának elhiszem. De mégis, mennyit fizet Indián, hogy megéri az egész családnak a csillagok alatt aludni?

MAMÁCSKA Sokat.

SZÁTYÁRBÖSKE Persze, mert az indiánoknak sok pénzük van. Amerika ám a gazdag világ, nem a nyócker! Erről jut eszembe, hogy mi a helyzet azzal a híres hegedűvel? Nem kellene arra biztosítást kötni? Vagy belehelyezni egy széfbe? Tudom én, mi a módi ilyenkor, olvasok mindenféle tudományokról, onnan értesültem, hogy az érték megőrzendő. Még a Mága Zoli is bebiztosította a sztradváriját, pedig azt az állam adta neki kölcsönbe. De ki tudja, egy reggel savanyú tejet önt a kávéjába, aztán úgy belerándul a gyomra, hogy az a drága sztradvári leesik a konyhakőre, és kampec neki. Mert azt mondom, szomszédasszony, még a Mága Zoli is egy ugyanolyan cigány, mint a szomszédasszony vagy én, csak az öltöne cirádásabb, és az ötkerben lakik.

MAMÁCSKA Mire akarsz kilyukadni, Szátyárböske?

SZÁTYÁRBÖSKE Jöjjön szomszédasszony, húzódjunk arrébb, mert még a falnak is füle van.

GIZANYANYA A falnak orra is van, neked meg szagod, Szátyárböske.

SZÁTYÁRBÖSKE Ne foglalkozzék ezzel az öregnéberrel, szomszédasszony, csak provokál! Na, jöjjön! Vigyáznék én arra a hegedűre,

most váltottam magáncéget, biztonságtechnika, őrzés-  
védelem az új profilom, olyan sasszemem van, mint az igazi  
sasnak, és olyan kettyeréim, mint a nájának Amerikában.  
Bízva rám azt a hangszert, mert az értékre vigyázni kell!

- MAMÁCSKA Jó helyen van.
- SZÁTYÁRBÖSKE Kinél?
- MAMÁCSKA Hol van már ez a lány?
- SZÁTYÁRBÖSKE Kinél van a hegedű?
- MAMÁCSKA Jó helyen.
- SZÁTYÁRBÖSKE Védve?
- MAMÁCSKA Úgy.
- SZÁTYÁRBÖSKE Katona? Vagy rendőr?
- KISGIZA Mamácska!
- MAMÁCSKA Ej, lányom, merre jártál?
- KISGIZA Lótetűt szedtem a Hódfapatak partján.
- MAMÁCSKA Tata nem örül neki, ha odajársz.
- SZÁTYÁRBÖSKE Ott szedted? A Fradi pályánál?
- KISGIZA Viszem a horgászboltba, jó pénzt ad érte Maca.
- SZÁTYÁRBÖSKE Tölthetek? Egyet a mamának... (két pohárral iszik) Egyet a babának...
- KISGIZA Szátyárböske, ma jön el a szerelmem.
- SZÁTYÁRBÖSKE Hát a Gino? Dobtad?
- KISGIZA Ő csak barát. Afféle.
- SZÁTYÁRBÖSKE Nem jó hozzáállás az ilyen! Jegyben jártok, te lány.
- KISGIZA Az apja akarja.
- SZÁTYÁRBÖSKE Le van papírozva már.
- KISGIZA Ginot nem szeretem. Szerellemmel nem.
- SZÁTYÁRBÖSKE Mondtad már neki?
- KISGIZA Mondtam.
- SZÁTYÁRBÖSKE Örült neki? Nem örült. Akar az téged, az a Gino! Jó neked.  
Jó parti. Ha engem kérne...! De nem kér, az a meztelencsiga. Né, az Indián! Illuminált vagy megint, te be-  
települt?
- INDIÁN A kevert levert.

SZÁTYÁRBÖSKE Menjünk, ezek most isznak.

KISGIZA Tata, megmutatom Szátyárböskének a mobilörsöt.

TATA Menjetek!

SZÁTYÁRBÖSKE De csak távolról nézek rá, mert a hideg is kiráz a rendőröktől. Ugye, Pista? Megjöttél végre? Látogatóba? Barátilag?

PISTA Szátyárböske, beviszlek!

TATA Milyen volt az éjszaka, Pista?

PISTA Csendes. Győző atya?

PAP Jövök már, jövök! Kiégett az örökmécses, új izzót kellett beletekernem, csak ezért késtem.

PISTA Na végre! Kényelmetlen az ágy.

TATA Milyen rendőr, aki konténerben szolgál?

PISTA Ilyen világot élünk. Sok a cigány.

PAP És bűnöznek.

TATA A cigányok?

PISTA Jórészt.

TATA Úgy tudod, Pista?

PISTA Te nem lopsz barátom, elhiszem. Ám a kevesebbjevel én nem is foglalkozom. Csak a többséggel. Az öreg Horváth a legagyasabb. Kicsit lop. Nehéz megfogni így. De én bilincsbe verem egyszer azt a maffiát! Ne legyen Pista a nevem, ha nem kattan a bilincs!

INDIÁN A cigány kicsit lop. A magyar nagyot.

TATA Isten hozott itthon, Indián!

PAP Rendnek kell lenni.

PISTA Ezért vagyunk mi. A rendőrök. Egyiptomban már a keresztény idősámítás előtt háromezer évvel kialakult a rendőri tevékenység.

TATA Megint wikiztél, Pista?

PAP Pedig így van. A rend őrei már évezredek óta védik az embert. A mózesi törvényeket is betartatták anno.

TATA Tán Indiában nem hatóság védte a törvényt? Ötezer éve!

PISTA Ötezer éve India még gondolat sem volt.

PAP Ötezer éve még gondolat sem volt.

INDIÁN Mifelénk seriffnek hívják.



PISTA Milyen felétek? Tán nem a bölényeket hajkurásztátok a hegyekben íjjal, nyíllal, nádihegedűvel, te sátorlakó kultúrbarbár! Seriff? Ez a fogalom az angolszász civilizáció gyermeke. Semmi köze az indiánokhoz.

TATA Nálunk, a nyóckerben, se csendőr, se rendőr, de még a hatlövetűjével hadonászó seriff sem tesz rendet.

INDIÁN Nem nyócker: Józsefváros! Itt van a Nemzeti, a Blaha, a Rákóczi tér, a Ludovika, az Orczy kert, a Rádió, a Kínai piac, a Keleti, a Színmű, az Uránia, a Rabbiképző, a Ganz, a Jemol, a SOTE, a Vásárcsarnok, a Krétakör, a Grund, a Fűvészkert, a Fiumei temető, a Gázművek. Itt a múlt össze-ér a jelennel. Hazaértem. Ez itt az én hazám.

PAP Népnemzeti dakota felzúdulás.

INDIÁN Lakota.

PISTA A Krétakör a kilencben van. A nyóckeres a Bárka.

TATA Kálvária tér! Ott születtem én... Jókat mondasz, Indián!

PAP Ámen.

PISTA Indián, jó a kalapod.

TATA Tetű vagy, Pista.

PISTA Hogyan mondják dakotául, hogy labanc?

INDIÁN Lakota. Lakota vagyok. Wanbli Gleska. Lecha mu welo. /Pöttyös Sas. Ezért teszem./

ANTIKA Jó napot kívánok!

GIZANYANYA Csak megjöttél végre!

ANTIKA Sánta Ervint keresem, úgy tudom, itt lakik az öregúr.

INDIÁN Tunkashila. /Nagypapa./

PAP Muzsikus?

ANTIKA Olyasmi. Még tanulok. Igaz Antal a nevem.

PAP Helyes. Tanulni kell.

PISTA Aztán okmányokkal jól állunk, igaz úr?

TATA Hagyjad, Pista! Mi járatban?

ANTIKA Találkozni szeretnék vele. Debrecenből jöttem. Tanulnék hegedülni. Ő a legjobb, azt mesélik.

TATA Itt lakik, de nem muzsikál már.

PISTA Nem.

ANTIKA Merre találom?

TATA Itt nincs.

PAP Tata, hallgasd meg testvéred!

TATA Hallgassa a seggem ránca!

PISTA Pista vagyok. Rendőr.

ANTIKA Mindjárt gondoltam.

PISTA Aztán miből gondoltad?

ANTIKA Az egyenruha miatt.

PAP Ülj le, fiam ide, Győző atya mellé! Hívó vagy-e, testvérem?

ANTIKA Izé... Mondhatni hiszek valamiben.

PAP Az Úr mindent lát.

ANTIKA Remélem, nem mindent!

PISTA Ez itt Indián. Nem találtad volna ki, ugye?

ANTIKA Bevallom, nem. Kovbojnak nézném inkább.

INDIÁN Indián. Asszimilálódtam.

ANTIKA Itt?

PISTA Dehogyan itt! Amerikából jött. Keresi az őseit. Magyar ez is, csak tollas.

ANTIKA Itt lakik?

PISTA Albérlő. Ő bent a lakásban, Tatáék kint az udvaron.

ANTIKA Puskával?

INDIÁN Ez FÜTYI.

ANTIKA Nem értem.

INDIÁN Férfi - Ül - Tyúk - Izgul.

ANTIKA Aha. Ugye ez indiánhumor akart lenni?

INDIÁN Nem. Életstílus. Ősi.

TATA Menjünk, lőjünk keszeget!

INDIÁN Keszeg jó.

GIZANYANYA Hová mentek, Tata?

TATA Ne károgjon a fülemben, mama! Csepelre. Halért.

GIZANYANYA Csipjeljen meg a gyík!

PAP Gizanyanya, feltámadgatunk, feltámadgatunk? Milyen viselkedés ez? Nem nézi ám jó szemmel az Úr az efféle engedetlenséget.

TATA Jöjjön, atyám, menjünk!

PISTA Én alszom. Hosszú volt az éjszaka. Holnap meg Fradi meccs.

ANTIKA Tudom, jön a Diósgyőr.

PISTA DVTK!

GIZANYANYA Megálltál a helyeden, fiam.

ANTIKA Bocsanat, megyek. Sánta urat mikor találok itthon?

GIZANYANYA Itt lakik.

ANTIKA Tudom, az előbb mondta a másik cigány úr...

GIZANYANYA (nevet)

ANTIKA Ó volt az, ugye?

GIZANYANYA Honnan jöttél?

ANTIKA Debrecenből.

GIZANYANYA Maradsz? Mész?

ANTIKA Addig nem megyek haza, ameddig nem tanít meg a titokra a mester! Várok rá az örökkévalóságig. Beülök a kocsmába itt a sarkon.

GIZANYANYA Csak a szilvából ne igyál, mert kutyákat látsz majd!

MAMÁCSKA Mama, kivel beszél?

GIZANYANYA Főzzél varjút, ne károgj!

MAMÁCSKA Pihenjen!

GIZANYANYA Pihenjen a sánta ördög!

SZÁTYÁRBÖSKE (keresi a hegedűt)

TIMI Hello!

SZÁTYÁRBÖSKE Te meg honnan pottyantál ide?

TIMI Bocsi, a barátomat keresem.

SZÁTYÁRBÖSKE Milyen barátot keresel, te gádzsólány?

TIMI Az Antit keresem. Ide jött hegedülni, vagy mi.

SZÁTYÁRBÖSKE A gádzsogyerek? Jaj, az már elment!

TIMI Elment?

SZÁTYÁRBÖSKE Ei! Azt beszélik. Elzavarta a Tata.

TIMI Ki?

SZÁTYÁRBÖSKE A Tata. A hegedű miatt. Úgy mondják...

TIMI Bocsi, mi van?

SZÁTYÁRBÖSKE Üljél le, elmondom.

TIMI Inkább állok.

SZÁTYÁRBÖSKE A Tata elkártyázta a szerencséjét az ördöggel. Pedig nyert ám, csak úgy potyogtak az ászok! De hiába hozta haza a világ legcsodálatosabb és legdrágább hegedűjét, azóta sem játszik rajta. Valamiért. Pedig az egy olyan értékes hangszer, amelyet még a miniszterelnök sem tart a palotájában!

TIMI Aha. És az Anti hova is ment?

SZÁTYÁRBÖSKE Hová menne! A kocsmába.

TIMI Aha. Megvárhatom itt?

SZÁTYÁRBÖSKE Itt? Ki vagy te?

TIMI Anti mennyasszonya.

SZÁTYÁRBÖSKE Akkor ne itt várokozzál! Nem elég finom hely ez egy úridámának.

TIMI Nincs itt egy pub, vagy büfé?

SZÁTYÁRBÖSKE Mi?

TIMI Ahol inni lehet. Kólát.

GIZANYANYA Visszajön.

SZÁTYÁRBÖSKE A szívem kiugrasztja, Gizanyanya, úgy ül meg itt a csöndben! Mi maga, kísértet?

GIZANYANYA Rossz a lelkiismereted, Szátyárböske? Vigyázz, mert megüt a guta! De úgy is maradsz.

SZÁTYÁRBÖSKE Az én lelkem valóban nincs jól. Gino nem járt erre? Ha nem, hát nem!

TIMI Csókolom. Ki jön vissza?

GIZANYANYA A fiúcska

TIMI Anti?

GIZANYANYA A szíve már idehúzza.

TIMI Mi van?

GIZANYANYA Azt mondta az álom, szerelmet szül az éjszaka. Az már veszítve van, te lány! Már nem a tiéd.

TIMI Tessék?

GIZANYANYA Elbuktad a csávót.

TIMI (sír)

- GIZANYANYA Egyszer volt, hol nem volt, a lényeg, hogy tényleg volt, amikor a cigánylány levesért állt sorba a krisnásoknál. A fénylő napkorong megcsillantotta azt a szép lensárga haját, ezt vette észre az öregcigány, aki a cigánygyerekek a mafiózó apja volt. Gyilkos is volt, azt mondom. Az nézte ki a cigánygyerekek a lenszőke cigánylányt: ő kell az én fiamnak! - ezt mondta, és vitte a hírt hazáig. Igen szép tél köszöntött a Nagymagyarok országára, mikor ez megtörtént. Hideg volt, de kéken ragyogott az ég. A nap járása is hosszanti volt. Akkor jött a magyargyerek, hogy beleszeressék a cigánylányba. Bele is szeretett. De még amaz is a magyarba! A cigánygyerek ennek roppantul megörült. Mert a cigánygyerek nem szerelemmel szerette a cigánylányt, csak az apja erőszakossága miatt. Félt a pofonoktól. És nem örült volna annak, ha nem kap pénzt a gyilkos apjától. Ezért akart lakodalmat a cigánylánnyal, hogy élhesse a fényűző életét haláláig. A magyargyerek és a cigánylány akkor már olyan szerelemben voltak, hogy az ördög se állhatott útjukba. Látta ezt a cigánygyerek, ment is az igazszerelméhez, aki már hordta szíve alatt a kisbabáját. Mert a cigánygyerek megcsinálta a másik cigánylányt, a szerelmét. Érted-e? Nem érted. Sok az információ, ugye? Elmondom a tanulságot. Nagy boldogságban élt mindegyik, pedig ott volt fejük felett a hepaj. Mert korábban a rend nem az volt, amit a szív diktált. A rend az volt, amit a pénz diktált. Ezen változtattak amazok. Ne azt válaszd, amit megfoghatsz, azt válaszd, ami megfoghatatlan! Akkor lesz béke a lelkedben. A csillogás helyett a fény simogatását szeresd! Ne higgy a materialista lételméletnek! Osztályellentétet szül.
- SZÁTYÁRBÖSKE Ez az, e. Fimon úrihölgy ám, igazi magyar menyecske.
- MAMÁCSKA Mit akar itt?
- TIMI A barátoméért jöttem. Itt van, vagy már elment? Nekem nincs időm itt cicózni!
- SZÁTYÁRBÖSKE A muzsikás gádzsóért jött.
- MAMÁCSKA Elment.
- SZÁTYÁRBÖSKE Ne legyen olyan durva, szomszédasszony, jól jöhet még nekünk egy úri barátnő!
- TIMI Háromra jön a mutterom, addig szeretném megtalálni Anit!
- MAMÁCSKA Itt nincs, láthatja.
- SZÁTYÁRBÖSKE De hát a vőlegénye az a ficsúr!

MAMÁCSKA Vőlegény? Az boldogságos jövőt ígér. Keresse is meg! Nem segíthetek többet.

TIMI Hétfvégén megyünk Olaszba, aztán kezdi az egyetemet. Ügyvéd lesz, bocsi!

SZÁTYÁRBÖSKE Doktorandusz ügyvéd?

TIMI Válóperes. Minimum.

SZÁTYÁRBÖSKE Az már valami!

TIMI Doktorné leszek, akárki meglássa!

SZÁTYÁRBÖSKE Gizanyanya, les, vagy nem les? Dolgom volna!

GIZANYANYA Keresheted haláloed napjáig, akkor sem találod meg, te farkanyám!

SZÁTYÁRBÖSKE Kihúzza még egyszer a gyufát, de én úgy a földbe rakom, hogy ki nem mászik onnan! Várjál, te lány, megmutatom a kocsmát!

GINO Futkosok egész nap.

GIZANYANYA (röhög)

GINO Nincs meg Kisgiza.

GIZANYANYA (röhög)

GINO Röhögcséges?

GIZANYANYA Hol kerested?

GINO A kilencben.

GIZANYANYA A nyócban van.

GINO Azt mondják, jött egy magyar.

GIZANYANYA Jött.

GINO Tetszik neki?

GIZANYANYA Még nem látta.

GINO De ha látja, tetszeni fog?

GIZANYANYA Tetszeni.

GINO Sóher élet! Ezt bebuktam.

ANTIKA Szevasz.

GINO Te vagy az?

ANTIKA Melyik?

GINO Az.

ANTIKA Én.

GINO Kezet rá! Horváth Mihály Gino. A vőlegény.  
ANTIKA Igaz Antal. Debrecenből. Zenész.  
GINO Kisgizát felejtse el!  
ANTIKA Kit?  
GINO Őt.  
ANTIKA Nem értelek.  
GINO Megbeszéltük?  
ANTIKA Meg. Azt hiszem.  
GINO Amúgy?  
ANTIKA A kocsmában nem fogadják el a bankkártyát.  
GINO Pépássz?  
ANTIKA MasterCard.  
GINO Az pedig jó fajta.  
ANTIKA Nemzetközi.  
GINO Mennyi kéne?  
ANTIKA Tízezer.  
GINO Az sok.  
ANTIKA Nem kevés.  
GINO Innál?  
ANTIKA Innék.  
GINO Meghívlak.  
ANTIKA Jó.  
GINO Menjünk, Anti!  
ANTIKA Menjünk, Gino!  
KISGIZA Búbánatos világ!  
GIZANYANYA Keveset adott a Maca?  
KISGIZA Jó pénzt kaptam.  
GIZANYANYA Mégis esz a penész.  
KISGIZA Esz.  
SZÁTYÁRBÖSKE Keresett a Gino.  
KISGIZA Keressen! És?  
SZÁTYÁRBÖSKE Az ördög vigyen el, te, kimosom a szádat! Hogy beszélsz arról a szerencsétlenről?

KISGIZA Rád lehelek, jéggé válsz, széjjeltörlek, összesöpörlek, zacskóba teszek, eladlak kólához, te jégkása!

SZÁTYÁRBÖSKE Átkozódsz? Ne átkozódj! Ha nem hinném félve, hogy öreganyád vérét örökölted, lecsapnám a fejedet, te taknyos.

KISGIZA Nem vagyok taknyos!

GIZANYANYA Három nap, és tizennyolc leszel, kisunokám.

SZÁTYÁRBÖSKE Már itt tartunk? Gyerek ez még!

KISGIZA Gyerek ám a köldököd zsinórja!

SZÁTYÁRBÖSKE Ne feleelj, kigerezd!

MAMÁCSKA (szólni sem tud)

KISGIZA Szátyárböske, ne okoskodj! Vagyok olyan felnőtt, mint te! Azért mert pocakod van, nem vagy különb nálam!

SZÁTYÁRBÖSKE Milyen pocak?

KISGIZA Össze-vissza majszolsz.

SZÁTYÁRBÖSKE Szalonnát kíván ez a baba, mit tegyek? Öblögetem pálinkával. Az tisztítja a beleket.

GIZANYANYA Eljött az ideje.

TATA Mit mondott, Gizanyanya?

GIZANYANYA Tudod te jól, mit mondtam.

TATA Három nap?

MAMÁCSKA Tata!

TATA Ezt jól elfelejtettük!

PISTA Jaj, de szürke vagy, Tata!

TATA (nem szól)

PISTA Ezzel mi történt?

INDIÁN Rossz vér.

PISTA Vér?

PAP A vér jel. Megjelöli a bűnt.

PISTA Értem. Igyunk!

KISGIZA Gizanyanya, érzek valamit.

GIZANYANYA Persze, hogy érzel!

KISGIZA Mi lesz?

GIZANYANYA Láttam anyádat négykézlábán mászni a Hold fényében. Vér csepegett orrából, kirajzolva a jelet. Eljön a fény és sötét.



Választanod kell. Nem lesz könnyű, de tudni fogod. Mindig a neked kedvesebbet válaszd! Legyen az jó vagy rossz. Mindig tudd a választ! Rajtad van a páfrányvirág jele. Uralkodni fog a fekvőnyolcas.

KISGIZA           Bár csak érteném, amit mondasz!

GIZANYANYA      Bár csak én is érteném, amit mondok! Indulj!

KISGIZA           De hova?

GIZANYANYA      Menj, siess! Nincs sok időd. Most olvasok.

PISTA             Nem szeretem én a cigányokat! Nem szeretem, mert lopnak. Csalnak. Hazudnak.

INDIÁN            Az indián is lop.

PAP                És minden halandó hazudik.

PISTA             Van benne valami.

INDIÁN            Ugye!

PISTA             Elgondolkoztam.

PAP                Na!

PISTA             Ha egyszer ebben a világban megfordulna a sodrás, és az Ördög odabaszna a Jóistennek, és az igazság is átkerülne egy másik erkölcsi értelmezésbe, s azt tehetnénk, amit akarunk, akkor kinyírnánk minden cigányt. És zsidót, meg négert, meg ázsiait. És békesség lenne. Egy darabig. Mert csak összezördülnének valamin, nem? De találnánk felelőst, azt nem vitatom. Kinyírnánk az amerikaiakat, a dél-amerikaiakat, a mexikóiakat, az ausztrálokat a sok birkájukkal, meg a franciákat a csigáikkal. És a belgákat főleg! Aztán a finneket, hogy ne ugráljanak a közös nyelvünkkel! Meg az oroszokat is, mert hangos parasztok mind. A végén csak magyar maradna. Akkor megnyugodnánk végre. Egy darabig. Körülnéznénk, aztán kinyírnánk minden kommunistát. Meg liberálist. Az összes szemüvegest, mert azok csak okoskodnak. És a sántákat, vakokat, bolondokat, öregeket, mert azokra mi szükség? Azután a gazdagokat, azok mind rohadékok. Az ellenőröket, vasutasokat, és minden egyenruhást. Csak rendőr maradjon, mert arra szükség van! Nem lennének akkor már sokan, száznegyvennégyezren. Jól meglennének együtt. Egy darabig. Mert olyan nincs, hogy ne találjunk még kinyírni valót! Mondjuk a barna szeműeket. Meg a sötét hajúakat. A vörösöket is. A magasakat és kicsiket. Aztán a nőket. A végére százan sem maradnánk. De akkor meg már mindenki gyanús lenne! Kinyírnám az ösz-

szest. És csak én maradnék. Egyedül. Mert ilyen az emberi természet. Addig gyilkol, amíg van kit. De azt mondom, hogy az nem jó. Egyedül lenni. Ezért inkább maradjon mindenki úgy, ahogy van. Elviselem. Nem becsülöm, de elfogadom. Mindet. Mert nem olyan belügyes vagyok, aki nem tud ebben hinni. Csak kissé bizonytalankodom néha. Elgondolkozós fajta lettem. Olyasmi.

PAP Az ember szeret.

INDIÁN A szeretet jó.

PISTA Igen.

PAP Persze, a zsidók felelősségét nem vitathatjuk.

INDIÁN A finn fehér.

PISTA A nő pedig hangos.

PAP Nehéz döntés ez, barátaim.

PISTA Nehéz.

PAP Ám egyedül sem maradnál, barátom. Az öregasszony visszajön mindig. Visszajár a Pokolból is.

PISTA Az? Vissza.

PAP Csak tudnám, hogyan!

ANTIKA (részeg)

PISTA (ugat)

ANTIKA Kutyák vagytok. Mindegyik kutya...  
(Antika álma.)

IGAZNÉ Ó, te semmirevaló, te élheterlen! Tán bizony néked való egy cigány feleségnek!

ANTIKA Nekem az nem cigány. Nincs is még. Feleségem.

IGAZNÉ No, ide ne hozz cigányt ebbe a házba! Főzök, sütök, mosok én magam rád, míg bírom magamat. Velem ne is ellenkezz, mert hidd el, még pórul jársz, ha nem nyughatsz!

ANTIKA A szerelem utat mutat, anyám. De mi? Azt mondja, hogy házasodjak?

IGAZNÉ Ne meregess nekem olyan rútot a szemedet! Nem tudom, miféle gonosz lélek furdal, hogy úgy nem férsz a bőrödbe. Jobb lesz, hogy fogd meg a szád, s hallgass!

ANTIKA Nem furdal engem semmi gonosz lélek. Házasodni fogok?

- IGAZNÉ No, ha csakugyan cigány feleséget akarsz hozni, vidd inkább a Pokolba, de ide nem, mert inkább a nyakadat csavarnám ki, mintsem hogy azt megengedjem.
- ANTIKA Ki lesz a feleségem?
- IGAZNÉ Koszos cigányt hozol a házhoz, apád forog a sírjában, te lelketlen! Megtagadlak, fiam, keserves életet kívánok neked! Kínok között szenvedjél távollétemben!
- (Aztán az álomnak hirtelen vége.)
- ANTIKA Kutya vesznek körül... Álmodtam?
- PETRA Obstersavsky Petra vagyok, a Liberality Freedom munkatársa. Feltehetek néhány kérdést? Köszönöm. Tehát...
- ANTIKA Hol vannak a kutyák?
- PETRA A romák társadalmi kirekesztettségét kutatjuk. Ki a cigány? Mi a cigány? Etnikum? Nemzetiség? E kérdések megközelítése nehezzé, de szükségszerűvé vált napjainkban. A társadalmi kategóriák, alakzatok, viszony- és pozíciórendszerek heves és párhuzamos felbomlása, átrendeződése megnehezíti e kérdések megválaszolását. Az identitást meghatározó keretek bizonytalanokká váltak. Szükségszerű az önmeghatározás mégis, mivel az emberek, a csoportok léte, a biztonságkeresési igénye ezt mellőzhetetlenné teszi. Ön, mint cigánynemzetiségű, mit gondol, a cigányság hasonló jövővel néz szembe, mint a maják?
- ANTIKA Mint mi?
- PETRA Tehát, azt gondolja, hogy a szegregáció kitapinthatósága a társadalom felelőssége? Értem.
- ANTIKA Én nem...
- PETRA Ma, amikor a romaság közel olyan lelki és fizikai állapotban van, mint a harmincas évek Magyarországon élt testvéreik életében, lát-e kiutat? Nyomor és kilátástalanság. Félelem a népirtástól. Ezek létező paradigmák? Ön, aki a népcsoport felnőtt tagja, hajlandó lenne a továbbélés érdekében az integrálódás útjára lépni?
- INDIÁN Integrálódtam. Már.
- PAP Lányom, miket beszélsz?
- PETRA Az egyház mennyire képviseli azt az attitűdöt, amit a társadalom egésze? A cigány származás kirekesztésre serkenti a mainstreamet a katolikus egyházon belül is, vagy pedig valamely konvenció, láthatatlan megegyezés jellemzi a sors talanság sorszerűségét a vallás szorításában? A nők egyen-

jogúságáért a cigány közösség hajlandó lenne tradícióinak részleges vagy teljes likvidálására?

PISTA Ki ez a picca?

PETRA Pillanat, telefonálok! Halló, megtaláltam őket. De nem úgy néznek ki, ahogy terveztem, kellene fotókat venni az iStockphoto-ról! Nem. Szóké. Igen. Várjál!

ANTIKA Nem vagyok cigány.

PETRA Igen, szóke. Kicsit barnás, de a szeme kék. Neveket kérjek? Persze. Visszhall! Még egy kérdést megenged? Ha már évek óta látják, hogy a társadalom, azaz a politikai impérium tudatosan elkülöníti a cigányokat, mint kisebbséget, miért nem jelentettek jogsérelmet a nemzetközi jogalpoknál?

ANTIKA Milyen jogot?

PETRA Köszönöm a beszélgetést. Megmondaná a nevét? Engedélyezi a megjelenést? Higgye el, mi, értelmiségi fiatalok, a liberális eszme és a civilizált kultúra harcosai, mi önökkel vagyunk.

ANTIKA Igaz Antal.

PETRA Igaz? Remek. Freedom!

PISTA Ugattam?

PAP Vonyítottál.

PISTA Meglehet. Csak nem értem, miért?

PAP Megbabonázott, hidd el!

PISTA A nyanya?

PAP Az.

PISTA Akkor nem szólok. Felemelném a hangom, bárki is tenne kutyává, de a boszorkánnyal nem kezdek.

PAP A régi világban megégették volna! Mi érték van manapság?

PISTA Mindenkinek a sajátja. Én is őrzöm az enyémet.

PAP Egy folyóban evezünk.

PISTA De más céllal.

PAP Ámen.

INDÁN Farkas vagyok. Nem kutya.

ANTIKA Mi történik?

GIZANYANYA Megébredtél, Antika?

ANTIKA Meg... Hol vagyok?

GIZANYANYA Minálunk. Az udvarban.

ANTIKA Rosszul érzem magam.

GIZANYANYA Részeg voltál a pálinkától. Megjött a menyecskéd.

ANTIKA Ki?

GIZANYANYA A hófehér lány.

ANTIKA Timi? Itt?

GIZANYANYA Szátyárböske tartja szóval. Jó kezekbe került, ne félj!

ANTIKA Hogyan talált meg?

GIZANYANYA Ez olyan lány, aki megtalál.

ANTIKA Nem szeretem már.

GIZANYANYA Hej, öcsém, az asztagot se a fenekén szokták megkezdeni. A szerelmet is ki kell érdemelni! Hosszú út vezet a bevégezésig. Tán még olyan keresztút is lesz, hol eltévedsz, Antika! Ne annak higgyél, amit láatsz, amit hallasz, annak higgyél, amit a szívedben érzel! Az lesz a jó út.

ANTIKA Ez jelent valamit?

GIZANYANYA Rúgd ki picsába! A te szerelmed kisunokám lesz. Menj!

ANTIKA Megyek.

KISGIZA (sír)

GIZANYANYA Ne taknyozzál össze engem!

KISGIZA Nem jött. Mára ígérte pedig.

GIZANYANYA (nevet)

KISGIZA Megszakad a szívem.

GIZANYANYA Jön az. Itt van már a szomszédban.  
(Szátyárböske lakása a másodikon.)

SZÁTYÁRBÖSKE Pista, te őrzöl valamit?

PISTA Őrzök.

SZÁTYÁRBÖSKE Nekem adod?

PISTA Miért adnám neked?

SZÁTYÁRBÖSKE Mert kell.

PISTA Régóta vigyázok rá. Még meggondolom.

SZÁTYÁRBÖSKE Ne gondolkozz, gyere!

PISTA Hová?  
SZÁTYÁRBÖSKE Gyere be hozzám! Megmutatom a bélyegeimet.  
PISTA Milyen bélyegeidet?  
SZÁTYÁRBÖSKE Nyalogasd meg őket!  
PISTA Engem az nem érdekel.  
SZÁTYÁRBÖSKE Gyere, ne beszélj!  
PISTA (megkeféli)  
SZÁTYÁRBÖSKE És a hegedű? Mi az, hogy nincs nálad? Hol van?  
PISTA Tudja a tököm.

## 2. mese

(Tizennyolc évvel korábban. A bérház udvara.)

MAMÁCSKA Meddig akarsz még álmodozni? Muzsikából megélni? Röhög a vakbelem! Keress munkát!

TATA Hegedülök.

MAMÁCSKA Ne hegedülj! Éhen veszünk, nem látod?

TATA Nem látom. Anyádtól nem maradt valami?

MAMÁCSKA Mi? Mit mondasz? A koporsója meg a keresztfája. Ennyi maradt utána. Ennyi!

TATA Valahogy lesz. Mi szeretjük egymást, Etel.

MAMÁCSKA Ervin...

TATA Szeretsz?

MAMÁCSKA Olyan vagy!

TATA Telkatelka...

MAMÁCSKA Morcos.

TATA Játsszak neked?

MAMÁCSKA Ne játssz! Megszakad a szívem, olyan gyönyörűen húzod.

TATA Tudom. Azért szeretsz.

MAMÁCSKA Nem is igaz. Szeretem a dús hajadat.

TATA Kihullik majd.

MAMÁCSKA A szemedet is.

TATA Belenézni?

MAMÁCSKA Bele.

TATA Na?

MAMÁCSKA Ugye?

TATA Ugye?

MAMÁCSKA Keress munkát! Nem lesz tető a fejünk felett! Éhezünk, jön a gyerek, hontalanok leszünk...

AMHERKAN (előtűnik)

TATA Csend, Etel!

MAMÁCSKA Ez meg kicsoda?

AMHERKAN Ervin, Ervin, nem jó ez így.

TATA Etel, menj be!

MAMÁCSKA Dehogyan megyek!

TATA Mész!

AMHERKAN Jó asszony.

TATA Hangos. Mi járatban?

AMHERKAN Nem mennek a dolgok, Ervin.

TATA Aztán miért ne menne?

AMHERKAN Szépen hegedülsz. Művész vagy. De veszik a muzsikád?  
Nem.

TATA Nem. Most még nem.

AMHERKAN Sohasem lesz jobb.

TATA Hiszek benne.

AMHERKAN (nevet)

TATA Hiszek magamban!

AMHERKAN Az jó. De ha lenne egy olyan hangszered, amilyen a világon  
senkinek sincs, amelyet még a cremonai mester sem készí-  
tett soha, akkor mi lenne? Elmondom. Gazdagság, hírnév,  
siker, boldogság.

TATA Hírnév?

AMHERKAN Az.

TATA Jó lenne egy ilyen hangszer!

AMHERKAN Itt van, tessék.

TATA De szép vagy, testvérem!

AMHERKAN A tiéd.

TATA Ki vagy te?

AMHERKAN Az ördög öreganyja.

TATA Elhiggyem?

AMHERKAN Hidd!

TATA Ördögi hangszer ez. Érzem.

AMHERKAN Ha megszólal, isteninek gondolod majd.

TATA Mit kérsz érte?

AMHERKAN Semmit.



TATA Nincs pénzem.

AMHERKAN Nem is kell.

TATA Ingyen nem adod, az biztos.

AMHERKAN Ingyen nem is.

TATA Akkor?

AMHERKAN Add nekem a legföltettebb kincsedet! A legdrágábbat! Amit ma éjjel veszel kezvedbe, azt add nekem!

TATA Milyen kincsemet?

AMHERKAN Adod?

TATA Adom, hát miért ne adnám? Nekem olyanom nincs, amit ne adnék ezért a hegedűért.

AMHERKAN Eljövök érte. Tizenyolc év múlva éjfélkor. Viszem az unokámnak.

TATA Az ördögnek? Mint a mesékben...

AMHERKAN (eltűnik)

MAMÁCSKA Jön a gyerek! Hívd a bábát! Hívjad! Belehalok. Belehalok!

TATA Mi van, Etel, miért ordítasz?

MAMÁCSKA Ma éjjel kezvedben tartod a lányodat. Csak abban bízz, hogy a fájdalomba bele nem halok! Hívd a bábát!

TATA (hegedül)

AMHERKAN (kacagása hallatszik)

TATA Mit tettem? Mit tettem?

(Újra a jelen.)

MAMÁCSKA Kész a kávé, Tata.

TATA A kávé. Mára is jár, Mamácska?

MAMÁCSKA Hajnal van, Tata. Ébredni kéne!

GIZANYANYA Hajnal van. Hideg nyári hajnal.  
(Gizanyanya ujjával jósol a zacuban.)

TATA Kutassa a jövőt, Gizanyanya?  
(Tata kivesz valamit a bögréből.)

TATA Pók.

MAMÁCSKA (sír)

TATA Rosszat álmodtam, Mamácska.

MAMÁCSKA Azt?

TATA Azt. Jön az ördög öreganyja a lányoméért.

MAMÁCSKA Ki tudja, tán mégsem!

GIZANYANYA Az eljön. Az egy olyan néember.

TATA Mit szól bele, Gizanyanya? Honnan tud mindent, hogy beszélnie kell róla?

GIZANYANYA Az egyezés az egyezés. Amit odaígértél, azt adni kell.

MAMÁCSKA Mi lesz velünk nélküle?

TATA Se leányom, se muzsikám!

ANTIKA Adjonisten! Szép jó napot, Sánta Ervin!

TATA Fogadjisten, magyargyerek. Szép jó napot, Antal! Ma is jössz? Aztán miért akarsz te olyan gyönyörűen hegedülni, hogy a téli hold is beleragyogjék?

ANTIKA Nekem mindenem a zene. Az életemet adnám egy gyönyörű futamért. Tisztelem a tudást, ezért jöttem a legjobbhoz. Hogy tanulhassak. Hogy jobb legyek.

TATA Az életedet?

ANTIKA Tessék?

TATA Az életedet adnád?

ANTIKA Képletesen... igen.

(Tata elővesz egy kötelet, belekezd mondókájába, de közben akasztófakötelet fon magának, s a végén a nyakára teszi.)

TATA Zöld erdő mélyén, kispatak szélén, párjával él egy öreg cigány. Vén öregember nótája nem kell, nem kell a nótája senkinek se már. „Hol van a hegedűm, párom? Tavasszal minden vidám. Városba elmegyek máma én, az öreg cigány. Egyszer még had muzsikáljak szívemből úgy igazán. Szeretném elmuzsikálni, hogy él még a vén cigány!” Városba érve fáradtan lép be egy csillogó, fényes terem ajtaján. A vére fellobban, a szíve megdobban, középre tipeg az öreg cigány. „Nagyságos uraim, kérem, nem tudom ismernek-e még? Könyörgöm, de sokat húztam valaha réges rég. Egyszer még had muzsikáljak szívemből úgy igazán. Szeretném elmuzsikálni, hogy él még a vén cigány!” Csend lett egy percig, így szól az egyik: „Jó uraim, ma mulatunk, ugye? Nyissanak ajtót, ezt a vén rajkót látni szeretném, repülni tud-e?” Ugrik a pincér, pénzt kap a viccér, kint van az ember, kész a hatás. Jó öreg párja, már halva találja, beszél az anyó: „Urak, jó mulatást!”

ANTIKA Elnézést, de... minek az a kötél? Ne tessék... Hahó, valaki! Tessék letenni! Ne tessék ezt csinálni!

TATA Az életemet eldobom! Nekem már nem kell ez az élet!

ANTIKA Elnézést, én csak azt szerettem volna, hogy meghallgasson, esetleg én meghallgassam, de ezért ne tessék így kiborulni! Csak a hegedű miatt...

KISGIZA Oh! Hát eljöttél végre!

TATA (zokogva rohangál)

KISGIZA Az már nem szól többé. Még én se hallottam, csak bölcömben ringva. Tata, álljon már le!

ANTIKA Szia.

KISGIZA Kisgiza vagyok, a Tata kisbogara. És te?

ANTIKA Igaz Antal.

KISGIZA Antika.

ANTIKA Akkor te is hegedülsz?

KISGIZA Én azt nem tudok.

ANTIKA Azt hittem.

KISGIZA Muzsikáljál te!

ANTIKA Inkább nem. Pont itt talán nem kellene bénáznom!

KISGIZA Nem jókor jöttél. A Tata már nem hegedül, csak néz maga elé, sír meg rí, futkos fel s alá, ki tudja, mi a bánata!

ANTIKA (elbambul)

KISGIZA Mi van, Antika?

ANTIKA Ha én téged többé nem láthatlak, és egyszer ebben az életben nem húzhatom gyönyörűségesen a vonómat néked, abba én belepusztulok!

ANTIKA (csókféle)

KISGIZA Anti! Antika!

ANTIKA Igen? Bocs, elbambultam.

KISGIZA Láttam én. Furákat mondtál.

ANTIKA Hallottad?

KISGIZA Ki nem?

ANTIKA Jaj.

KISGIZA Nekem is tetszene, ha látnám iparkodni a vonódat.

ANTIKA Tényleg? Megyek, keresek valami szállást.

KISGIZA Itt akarsz maradni?

ANTIKA Szeretnék. Hátha mégis sikerül meggyőzni édesapádat!

KISGIZA Azt ugyan nem! Ha elnémult, akkor elnémult.

ANTIKA Van itt valami panzió? Vagy szálloda?

KISGIZA Minálunk? Itt csak dülöngélő házak vannak koszos udvarokkal! Hát mit gondoltál, hova jöttél? Cigányok élnek itt.

ANTIKA Azért megpróbálom, hátha találok valamit.

KISGIZA Pálinkát találsz, nem szállást! Aludj nálunk!

ANTIKA Itt? Öhm... Még visszajövök. Szia.

KISGIZA Isten veled, Antika!

PISTA Húvös reggelünk van, Kisgiza.

KISGIZA Pista, hát maga? Szolgálatból?

PISTA Onnan. De ez a gyerek mit kóricál mifelénk? Gyanús. Valamiben mesterkedik, de kiderítem, ne félj! Tata? Eszi a penész, jól látom? Olyan hamuszürke lett egyik percről a másikra. Valami van a levegőben. De kinyomozom. Amit csak azért merek kijelenteni ilyen határozottan, hiszen a rendőre vagyok. Kiképzett fegyveres erő.

KISGIZA Megrúzsozott Szátyárböske?

PISTA Volt egy kisebb szakmai együttletünk bélyeg ügyben. De most megyek, lepihenek. Ha valami gyanúsat láatsz, jelentsd nekem! Tudod jól: a rendet én vigyázom!

KISGIZA Visszajön.

PISTA Ki?

KISGIZA Antika. Tudom, hogy visszajön.

PISTA Akkor majd a körmére koppintok. Jóéjszakát!

INDIÁN Wakan Tanka, unshimala ye! /Nagy Szellem, könyörülj rajtam!/  
/

MAMÁCSKA Indián, lassan fizethetnél. Öt hónappal tartozol. Tiéd minden szobánk, használod a melegvizet, az áramot, fizess!

INDIÁN Az elsüllyedt Ataisz szigetén éltek a turániak. Közös őseink. A nép, amely a magyar emberek közössége, e közösség és a szülőföld egymástól elválaszthatatlan élő összessége. Alapja a kötelességrend. Az ősi magyar társadalom szakrális talapzaton szerveződött, a magyar ember is Isten hasonlatára teremtetett. Test, lélek, szellem. Teremtő hármas-

ság. Az ember célja a Teremtés rendjének őrzése. Őrző vagyok. Indián és magyar. Magyarindián. Beszéltem.

MAMÁCSKA És milyen ékesen, ízesen. Fizess!

INDIÁN Fizetek. Indián adja, amit kell.

SZÁTYÁRBÖSKE Mit adsz, Indián?

MAMÁCSKA Ami a miénk.

SZÁTYÁRBÖSKE Mi az?

INDIÁN Ne faggass! Scian. /Dolog./

SZÁTYÁRBÖSKE Nem erőszakoskodom, nem az én stílusom.

VARGÁNÉ Sántáné, itt vagyok. Neked van egy lányod. Nekem van egy lányom. Mindegyik egyet szeret. Ezért jöttem. Megegyezni.

MAMÁCSKA Mit akarsz, Vargáné?

VARGÁNÉ Nekem rossz élet jutott. Szegénység, kiszolgáltatottság, gonoszság, harag, magány. A lányomnak jobbat akarok. Mindent megadok neki. Mindent.

MAMÁCSKA Nekem ehhez mi közöm?

VARGÁNÉ A te lányod elszerette a Timikém szerelmét. Adjátok vissza!

MAMÁCSKA Ha lenne akkora hatalmam, hogy erővel szétszakítsam őket, akkor sem tenném.

VARGÁNÉ Ellentmondasz nekem, te cigány?

MAMÁCSKA Úgy igaz.

VARGÁNÉ Istenfélő ember vagyok. Ezért most őszintén beszélek. Mert egy cigányból embert csinálok. Embert, aki olyan, mint én. Mint egy magyar. Mert ideküldöm a puskásokat, és belövetek közétek. De már okkal fognak idelőni a puskások, és nem ok nélkül. És nem azért pusztul a cigány, mert cigány. Hanem azért pusztul, mert megbosszulom. Mert elvettétek a jövőmet. A lányom jövőjét. Ezért halál jár. Megbűnhődöm érte. A rács mögé is beülök, de megbosszulom ezt az aljasságot! Halott vagy, cigány!

MAMÁCSKA Ha istenfélőnek hiszed magad, és istenfélők a fegyvereseid is, akkor én nem félek. Mert ebbe a házba, ebbe az udvarba be nem teszi a lábát Isten egyszem gyermeke sem! Olyan erőm van, amit még nem használtam. De most előveszem. Megvédem az enyémeiket. Megvédem. Pusztulj előlem!

VARGÁNÉ Lehet, hogy veszítek. De a lányoméért mindent vállalok!

MAMÁCSKA A lányod már megtagadott téged. Elad az Ördögnek is, ha nem vigyázol. Készülj a Pokol tüzére!

GINO Szevasz, Böske! Kisgiza?

SZÁTYÁRBÖSKE A magyar gyerekkel lamúrozik.

GINO Antikával? No! Leülök ide melléd. Miért állsz fel?

SZÁTYÁRBÖSKE Cigány mellé nem ülök.

GINO Miért bántasz, Böske? Ártottam én neked?

SZÁTYÁRBÖSKE Az kéne még csak, hogy a Gyilkoshorváth fia ártást hozzon rám! Ne közeledj, csak azt mondtam.

GINO Böske, nem érzed a feszültséget, ami közöttünk vibrál?

SZÁTYÁRBÖSKE Feszül az ered, te túrósz? Ne udvaroljál nekem! Mennyaszszonyod van, azzal szépítkezz!

GINO Olyanok vagyunk, mint Rossz és Récsel. Na?

SZÁTYÁRBÖSKE Jóbarátok?

GINO Annál több.

SZÁTYÁRBÖSKE Többet hiszel rólunk?

GINO Nagy bajban vagyok én. Ha Kisgizát elszereti a magyar, akkor az apám engem megtagad. És ha megtagad, akkor fel is út, le is út! Nem leszek már Horváth Mihály, maradok Gino. Nem akarom ezt a frigyet. Apám erőlteti. Van nekem saját tervem, saját aspektusom. Csak éppen saját életem nincs. Másképp néznél rám, Böske, ha tudnád, mi van az én szívemben! De nem tudod. Ezért vetsz meg. Megyek, megoldom a gondomat. Csak ölnöm ne kelljen! Mert ölni nem akarok. Nem én.

SZÁTYÁRBÖSKE Eszetlen ez a Gino. Eszetlen jószág.

GIZANYANYA Babája voltál, babáját hordod. Neked sincs eszed, Szátyárböske! Menj utána, térjetek észre!

SZÁTYÁRBÖSKE Dehogyan megyek! Van nekem jövőm magamban is. Egyedül. Távol ettől a világtól. Rohanok inkább a Nílusnak, de nem alkuszom. Nem én! Sohasem. Soha-soha!

INDIÁN Gino az apa?

GIZANYANYA Ki más?

INDIÁN Meglepett.

GIZANYANYA Bolond hely ez. Mit keresel cigányok között?

INDIÁN Magyarat.

GIZANYANYA Eredetit?

INDIÁN Jófélét.

GIZANYANYA Akkor keress arrébb! Nem jó a cigányok pedigréje.

INDIÁN Nekem megteszi.

SZÁTYÁRBÖSKE Mamácska, jöjjön gyorsan, visszajött a gádzsólány!

PISTA Nem hagyják aludni az embert! Mi folyik itt?

SZÁTYÁRBÖSKE Itt a lány. A magyar.

TIMI Jónapot.

PISTA Kezétcsókolom. Mi járatban?

TIMI A Sántáékhoz jöttem.

SZÁTYÁRBÖSKE Sántikál valamiben, meglátod, Pista!

PISTA Te hozzám ne beszélj! Elvetted az erényemet.

SZÁTYÁRBÖSKE Adtad azt szó nélkül, te kurvapecér!

TIMI Na?

PISTA Szátyárböske, szóljál Mamácskának! Menj!

SZÁTYÁRBÖSKE Megyek már! Ne óbégass!

PISTA Mi a panasz?

TIMI Feljelentem ezeket.

PISTA Aztán miért?

TIMI Emberrablás.

PISTA Itt? Ki rabolt és kit?

TIMI Nincs más dolga? Nem kellene beleugatni a felnőttek ügyeibe, maga bugris!

PISTA Rendőrrel így nem beszélünk, hölgyike!

TIMI Rendőr?

PISTA Az. Mobil.

TIMI Vodás?

PISTA Pannon.

TIMI Olyan már nincs.

PISTA Akkor félig.

TIMI Milyen félig?

PISTA Jól van, nem hazudozok! Genetikai vizsgálatom során megtudtam, hogy a magyar népcsoportra jellemző genetikai





tett mágiája lenne! És te? Csak, hogy ezekkel egy legyél, lemondasz a képességről? Megérdemled.

MAMÁCSKA Könnyebbség lenne, ha maradok vajákos? Lehet! De miért jó egyedül lenni a milliárdok között? Kinek jó? Nem akarom bezárkózni, rejtőzködni, bujkálni. Nem akarok gyógyítani sem. Csak látni! Az én Kisgizámat boldognak látni. Azt vágyom. Azt vágytam.

GIZANYANYA Kevés.

ANTIKA Kisgiza! Hol vagy?

TIMI Hoppá, Antika, dobbantás volt?

ANTIKA Hol van?

TIMI Hogy is mondják ezek? Cigány cigánnyal, magyar magyarral. Ez a hoppá.

ANTIKA Szeret!

TIMI Na persze...!

ANTIKA Hol van?

TIMI Hol van, hol van, hol van? Fennakadt a lemez, Anti? Mit tudom én! Biztos a vőlegényével válogat gazt a mennyaszonyi csokrába!

ANTIKA Hagyd békén Kisgizát!

TIMI Miért hagynám?

ANTIKA Ilyen szemét nem lehetsz! Hogy tudsz te mindent elrontani? Honnan veszed a merszet, hogy más életekkel játszsz?

TIMI Ez képesség, szerelmem. Hozzám tartozol. Megszereztelek.

ANTIKA Szeretem.

TIMI Hogyan szeretnéd már! Nem hallottad még? A gyereket a gólya hozza, a cigányt meg a varjú. Milyen óvodába jártál?

ANTIKA Ez már Napiszar szint, vágod? És most szólok, hogy ne kezdjél rajozni, mert ismerek egyet, és még a végé bemutatlak neki!

TIMI Szeretem, amikor viccelődsz.

ANTIKA Nem leszek már veled sohatöbbet.

TIMI Ezt ne vedd annyira komolyan. Anyám is megmondta: mi már egy életre összetartozunk. Jóban és rosszban. Ami az enyém, az a tiéd is. Ami a tiéd, az az enyém is. Egyezség. Megpecsételve. Oksa? Gyere velem haza!

ANTIKA Nevermore.

TIMI Milyen igaz! Lehet, hogy veszítettem? Hogy elveszítettem? A jövőmről nem dönthet más! Rohadékok! A cigány csal, a cigány lop, a cigány hazudik! Mert fehér a bőröm, mint a tej, mert vörös az ajkam, mint a vér, mert kemény a szívem, mint a kő, mert keresztényi az önbecsülésem, mert őszerejű a felsőbbrendűségem, mert a vádolás kényszere hajt, azért nem szeret? Mert magyar vagyok? A cigány csal, a cigány lop, a cigány hazudik! A szívem, a lelkem, a szerelmem! Nem hagyom!

INDIÁN Indián bizonytalan.

GIZANYANYA Gizanyanya is.

INDIÁN Ki a magyar?

GIZANYANYA Aki mondja.

INDIÁN Rossz hír.

GIZANYANYA Keresgélj, ha megnyugtat. Nem a magyarságod emeli az árcéduládat. Az indiánságod sem. A cigányságod sem. Lehetsz akár román is, pápua is, árja is, palesztin is, vagy ami csak akarsz, akkor sem lesz emberebb.

INDIÁN Konkluzió?

GIZANYANYA Röviden.

INDIÁN Uff!

GIZANYANYA Uffá te! Én megyek.

INDIÁN Pokol? Megint?

GIZANYANYA Az, fiam. Sokadjára is a Pokol. De ma utoljára. Megyek elköszönni.

(Kisgiza és Antika a körúton szaladgálnak. Szerelmesek.)

KISGIZA Antika! Boldog vagyok.

ANTIKA Kisgiza. Szerelmem!

(Szátyárböske lakása a másodikon.)

SZÁTYÁRBÖSKE Indián, te őrzöl valamit?

INDIÁN Őrzök.

SZÁTYÁRBÖSKE Nekem adod?

INDIÁN Miért adnám?

SZÁTYÁRBÖSKE Mert kell.

INDIÁN Az enyém.

SZÁTYÁRBÖSKE Sose volt!

INDIÁN De.  
SZÁTYÁRBÖSKE Nem adod?  
INDIÁN Nem.  
SZÁTYÁRBÖSKE Akkor elveszem.  
INDIÁN Opawinge chanté opawinge kimimila. /Száz szív száz pillan-  
gó./  
SZÁTYÁRBÖSKE (ezerszer legyilkolja Indiánt)  
INDIÁN Tatanka. /Bölény./  
SZÁTYÁRBÖSKE Te sem tudsz meghalni?  
INDIÁN Nem akarok.  
SZÁTYÁRBÖSKE Mit őrzöl?  
INDIÁN Az identitásomat.  
SZÁTYÁRBÖSKE Az nem kell nekem. Itt semmit sem ér.  
INDIÁN Nekem a mindent jelenti.

### 3. mese

(Udvar.)

MAMÁCSKA Kész a kávé, Tata.

TATA A kávé. Mára is jár, Mamácska?

MAMÁCSKA Hajnal van, Tata. Ébredni kéne!

TATA Hajnal van. Az a hajnal. Már Gizanyanya sem kutatja a jövőt ... Visszajön?

MAMÁCSKA (tűz ég szemeiben)

TATA Tűz ég szemeidben.

MAMÁCSKA Visszajön. Éjjelre ment csak.

TATA Akkor nem temetjük. Ugye?

MAMÁCSKA Nem temetjük.

(Tata kivesz valamit a bögréből.)

TATA Légy.

(Tata leteszi a bögrét, megköti gatyamadzagját, felkapja fejszékét, és elindul.)

MAMÁCSKA Te meg hova készülsz?

TATA Megyek, agyonütöm a Jóistent.

MAMÁCSKA Aztán miért ütnéd agyon azt a világboldogságos Jóistent?

TATA Mamácska, én azért ütöm agyon, mert elvette az eszemet. Én hiszek benne mindhalálig, de ő nem vigyázott rám, mikor megegyeztem Amherkannal, az ördög öreganyjával. Én ezért most agyonütöm.

MAMÁCSKA Ülj le!

TATA Jó. Ki tudja, tán nem is jön!

GIZANYANYA Az eljön. Az egy olyan némben.

TATA Visszajött? Mit szól bele a dolgomba, mama? Honnan tud mindent, hogy beszélnie kell róla?

MAMÁCSKA (sír)

GIZANYANYA Az egyezés az egyezés. Amit odaígért, azt adni kell.

TATA De ha tudtam volna!

GIZANYANYA Tudja azt az ember, mit veszít azzal, ha nyer is.

TATA Nekem senki sem mondta, hogy mi az ára.

MAMÁCSKA Tizenyolc éve már!

GIZANYANYA Az nem felejt!

MAMÁCSKA Ott járt, anyuka?

GIZANYANYA Körülnéztem odalenn. Megvan már a helye.

MAMÁCSKA (sír)

TATA Mi lesz velünk nélküle? Se leányom, se muzsikám!

SZÁTYÁRBÖSKE Azt beszélnek, ma viszi az ördög a Kisgizát! Szomszédasszony, hát igaz ez?

MAMÁCSKA Dehogyan viszi!

SZÁTYÁRBÖSKE Gizanyanya, mostanában sűrűn mászkál Pokol és Föld között. Mi olyan sietős?

GIZANYANYA Sok a dolog.

SZÁTYÁRBÖSKE Szomszédasszony, azt mondják, az ördög még ma magához veszi feleségnek a Kisgizát!

MAMÁCSKA Van a bogárkámnak kérője nem is egy, miért választaná a patást?

TATA Az ördög lesz a vejem.

SZÁTYÁRBÖSKE Az ördög maga? Ugye, megmondtam!

MAMÁCSKA Beszéltek itt össze-vissza! Az én bogaramnak olyan férje lesz, amelyet még királykisasszonyok se láttak! Ha magyar, magyar! Ha cigány, cigány! De nem az ördög, az szent igaz!

KISGIZA Csing-ling. Csing-ling...

SZÁTYÁRBÖSKE Itt jön, e!

MAMÁCSKA Kislányom, merre jártál?

KISGIZA Antikával kombinókat néztünk.

MAMÁCSKA Szépek-e?

TATA Édes kincsem!

SZÁTYÁRBÖSKE Antival? Az jógyerek. Mint egy királyfi, olyan délceg.

KISGIZA A szerelmem.

SZÁTYÁRBÖSKE Meg van írva a sorsunk.

TATA Meg.

SZÁTYÁRBÖSKE Királyfinak királykisasszony jár.

KISGIZA Muzsikál-e nekem, Tata? Tizenyolc éves leszek, megérdemlem-e?

TATA Muzsikálni?

SZÁTYÁRBÖSKE Ahogy hegedült, úgy senki ezen a földön! Van uborka a pincében?

MAMÁCSKA Ej, bogaram, hagyjad apádat, nem hegedül ő már soha!

KISGIZA Nekem se? Hát így szeret engem?

(Mamácska felöltözik, fogja a retiküljét, és elindul.)

MAMÁCSKA Elmegyek. Egy órán belül jövök. Anyámra vigyázz!

TATA Agyonütöm ezt a világmindenséget!

PISTA Tata. Itt valami nem stimmel. Valami van a levegőben. Érzelmek bősztáncát hallotta Indián is. Ma jöttem rá. Megfejtettem. Szerelmi tragédia közelít. Részletezem. Szátyárböske zavaros. Kefél ide-oda, de a Ginora úgy néz, mint senki másra. Szerelem. Ti ketten, a mamácskával, úgy összepasszoltok, mint a gumibot a jobb kezemmel. Szerelem. És a lányod! Az olyannyira belehabarodott a hegedűs kölyökbe, hogy nézni is fáj! Szerelem. Ez már sok. Ha eleresztem a fantáziámat, Gizanyanya és Indián között is lehetséges valamiféle kötődés. Ha eleresztem, csak akkor! Ezt feldolgozni a nyóckernek ez a kis szeglete nem bírja. Kémiai képtelenség. Ezért hiszem azt, hogy tragédiába toroklik itt egy szerelmi szál. Hogy önmérgezés és döfködés lesz a vége? Esetleg sárkányölős bájital iszogató háromszög? Ki tudja? Vagy ily nemes szívekkel egybe férkezni nem tudták ...

AMHERKAN (előtűnik)

TATA Korán jöttél.

AMHERKAN Tudom. Éjfélkor várlak a patak partján.

TATA Éjfélkor.

AMHERKAN Hozod a lányt.

TATA És ha...

AMHERKAN Nem.

TATA Miért őt?

AMHERKAN Nekem adtad.

TATA Csere?

AMHERKAN Mire?

TATA A hegedűre.

AMHERKAN Az már a tied.

TATA Akkor engem vigyél!

AMHERKAN A lány kell.

TATA Őt viszed?

AMHERKAN Az enyém.

TATA Legyen úgy! Szépen felöltöztetjük. Jó feleség lesz.

AMHERKAN Abban bízok én is.

TATA A patak partján?

AMHERKAN Ott várlak.

TATA Előbb még belehalok a fájdalomba. Nem baj?

GIZANYANYA Amherkan, az ördög öreganyja! Ha viszed, pokol lesz a Pokolból.

AMHERKAN Mit mondasz?

GIZANYANYA Rosszat választottál. Nem cigány kell az unokádnak.

AMHERKAN A te véred?

GIZANYANYA Az én vérem.

AMHERKAN Annál jobb!

GIZANYANYA (nevet)

AMHERKAN Mit nevetsz? Mit tudsz te?

GIZANYANYA Szerelem. Szerelemben van a lány!

AMHERKAN (csúnyán káromkodik)

GIZANYANYA Csumidel muro jilo! Me dikhlem o lolo dikhlo. /Csókold meg a szívemet! Láttam a piros kendőt./

AMHERKAN Ha szerelmes, akkor nem kell!

GIZANYANYA Félsz, ugye?

AMHERKAN Attól? Félek! Nem kell. Keresek másikat.

GIZANYANYA Ennél szebbet nem találsz.

AMHERKAN Jó lesz akármilyen.

GIZANYANYA (nevet)

TIMI Maga kicsoda?

AMHERKAN A te szerencséd.

TIMI Nekem nincs szerencsém.

AMHERKAN Az ördög öreganyja vagyok. A megtestesült gonoszság. Akarod a világmindenséget? Neked adom.

TIMI Mindent?

AMHERKAN Mindent, amire vágysz.

TIMI Akarom.

AMHERKAN A tiéd. Mi kell?

TIMI Anti. Az Antit akarom!

AMHERKAN Megkapod.

TIMI Az ördög öreganyja vagy?

AMHERKAN Az vagyok.

TIMI Ingyen adod?

AMHERKAN Mit kapsz ingyen? Semmit. Adj érte valakit.

TIMI Kit?

AMHERKAN Gondolkozz! Olyat adj, akinek te vagy a mindene.

TIMI Neked adom anyámat. Viheted.

AMHERKAN Eladod az anyádat?

TIMI Vigye el az ördög. Csak Anti maradjon az enyém!

AMHERKAN Úgy lesz.

TIMI Mikor?

AMHERKAN Holnap. Holnap már a tied.

GIZANYANYA Nincs akkora erőd, hogy a szerelmeseket elszakítsd!

AMHERKAN Nem kellek én ahhoz.

GIZANYANYA Ahhoz nem.

AMHERKAN (eltűnik)

PISTA Húvös a lég. Hol tartottam? Persze, a szerelem! Szerelem... Nekem nem jut belőle egy csipet sem. Búbánatos lettem, Tata.

TATA Téged is vigyen el az ördög!

KISGIZA Nagymama, szerelmes vagyok!

GIZANYANYA A szerelem az mindig jó. Kisgiza, édes kisunokám, örülj a boldogságos szerelemnek, ne törődjél semmi mással!

KISGIZA Mi mással?

GIZANYANYA A király védi az országot, tartja a népét, dönt igazról és rosszról. De ki védi a királyt magát? A királynő. Mindenben megvédi. Ha kell, elébe áll az orvaknak, ha kell, leüti a fejét parasztnak, vezérnek, huszárnak. És ha kell, önmagát ál-



dozza fel, csakhogy a szíve választotta, a király háborítatlanságba uralkodhassék! A királyságban ez a királynő választása. A szerelemben ez a leány választása.

- KISGIZA Mit kell ebből megfejtenem, nagymama?
- GIZANYANYA Csak azt, amit! Most meghalok.
- KISGIZA Várj!
- GIZANYANYA Mire várjak, Kisgiza?
- KISGIZA Igaz ez? Boldogság vár rám?
- GIZANYANYA Ha azt vágyod, boldog leszel. Ne engedd, hogy közétek álljon bárki! Ne az ördögtől félj! Az emberektől! A felebarátdtól, a testvéredtől, a véredtől!
- KISGIZA Már nem jössz vissza, ugye?
- GIZANYANYA Már nem. Megyek a helyemre. A trón mellé.
- KISGIZA Meghalt a védelmezőm. Egyedül leszek innentől. Én védem meg anyámat és apámat a gonosztól! Antikát is megvédem. Az egész világot. Az egész nyóckert. De magamat hogyan? Nagymama...!
- (A templomban. Győző atya egyedül imádkozik. Érkezik Mamácska.)
- PAP Mamácska, te itt?
- MAMÁCSKA Atyám, egyedül maradtam keservemben.
- PAP Milyen keserved van neked, lányom?
- MAMÁCSKA Férjem eladta a lányomat az ördögnek. Ma éjjel viszi. Én nem akarom...
- PAP Miket beszélsz?
- MAMÁCSKA (sír)
- PAP Mondd el, hogy megértsem!
- MAMÁCSKA Viszi az ördög a lányomat. Örökre! Tennék ellene, de nem tudok. Nincs erőm.
- PAP Milyen dőreséget beszélsz, lányom! Nincs is ördög. Nem viszi el senki sem Kisgizát.
- MAMÁCSKA Atyám, én járok a miséire, pottyantom a misepénzt minden vasárnap, én imádkozom reggel-este, én feladtam a cigányhitemet, mert akartam olyan lenni, mint a többség. Én mindenben alávettem magam a keresztény hatalomnak. És most eljöttem, mert segítség kell! Segítsen!
- PAP Az ördög... Én nem is tudom... Nekem sincs erőm, én nem tudom, milyen az... Én a hitet sem ismerem. Nem éreztem

soha. Azt teszem, amit mondanak nekem, mert a hit nagyon fontos millióknak. Lányom, én nem tudok neked segíteni.

MAMÁCSKA Könyörgöm magának, letérdelek, megcsókolom a lábát, csak álljon mellém az Istenével, ne hagyja, hogy elvegyék tőlem a lányomat! Érzem, hogy elveszítem a hitem, ha nem védhetem meg az életem egyetlen értelmét.

PAP Mit képzelsz te! Idejössz Isten házába, és fenyegetőzöl? Eldobod a hitedet, és azt kéred, hogy asszisztáljak ehhez? Gyarló vagy, bűnös, és bűnbocsánatot akarsz a semmire? Takarodj innen, tűnj el, ne is lássalak!

MAMÁCSKA Nem segít, atyám?

PAP Nem segítek, nem segít neked senki. Se a Földön, se az Égben. De még a Pokolban sem. Menj, ne is lássalak!

MAMÁCSKA Elmegyek. De azt mondom, hogy az én házamban ettől a perctől fogva nincs helye a Jóistennek. Oda be ne tegye a lábát, mert én minden erőmmel elpusztítom. Az én házamban semmiféle istennek nincsen helye másótól. Tűzzel-vassal irtom ki onnan, csak merjen beállítani hozzám! Ha nem védhetem meg a magamét, nem védem meg a másét sem. Átkozott legyen az, aki hagyta elveszni a lányomat! Átkozott legyen mindenki, aki végignézi szenvedésemet! Pusztulj, gyáva! Menekülj előlem, te féreg!

(Udvar. Pista vezeti a megbilincselte Indiánt.)

INDIÁN Rács mögé juttatsz?

PISTA Ott a helyed, Indián. Loptál.

INDIÁN Így van.

PISTA Állj! Nem jó ez így. A barátom vagy. A törvény az törvény. A bűn az bűn. Mi lesz ebből a világból, ha az embert a barátja is meglopja?

INDIÁN Neked nem kellett. Nekem kellett. Elvettem.

PISTA Nem így működik. Ha szóltál volna, neked adom.

INDIÁN Így szoktam meg.

PISTA Te tényleg közülünk vagy!

INDIÁN Egy az őszünk. Most már tudom. Nem hiába jöttem vissza.

PISTA Ez igaz. Mondhatjuk, hogy a cigány lop, a cigány csal, a cigány hazudik. Aztán mindig fejünkre koppint az öreg. Mert mi is lopunk, csalunk, hazudunk. De jó lenne, ha nem így lenne! Ha megváltoznánk!

INDIÁN Meg?

PISTA Nem terhellek ócska moralizálással. Hol az emóció? És a ráció? Nincs válasz. Csak olcsó demagógia és kész!

INDIÁN Elengedsz?

PISTA Persze. Menj! Vagy maradsz?

INDIÁN Én itthon otthon vagyok.

PISTA Magyar indián. Ki hallott még ilyet?

INDIÁN Jó rendőr vagy.

PISTA Add vissza a jelvényemet!

INDIÁN Tessék.

PISTA Gyere, Indián! Bölcselkedjünk tovább a mobilban.

SZÁTYÁRBÖSKE Ez itt megmurdelt, de visszajön, ha visszajön egyszer még! Ezek megkukultak. Ezek csak sírnak-rínak, aztán veszekszeknek torokhangon. Nincsen meg a hegedű. Nem leszek milliomos. Jól ráfáztam! Kipottyanhatsz, he! Már húzod a hasam, nem bírlak!

GINO Böske.

SZÁTYÁRBÖSKE Gino.

GINO Átgondoltam.

SZÁTYÁRBÖSKE Te? Aztán mit?

GINO Kellesz nekem.

SZÁTYÁRBÖSKE Hozzám ne érj, te szatír!

GINO Megbolondultál?

(Szátyárböske ordítva eljåtssza, mintha Gino erőszakoskodna vele. A férfi csak áll és nézi.)

SZÁTYÁRBÖSKE Rendőr! Rendőr!

GINO Pista jó lesz?

SZÁTYÁRBÖSKE Nem.

GINO Miért csinálod ezt? Nem volt jó nekünk együtt?

SZÁTYÁRBÖSKE És Kisgiza?

GINO Tudod jól, apám miatt kellett. Tata tartozik neki, Kisgizát ő nézte ki. Pedig nekem nem is tetszik. Apámnak inkább. És az életmódom: hát feladjam? Nem akartam lemondani a sok jóról. De már nem kell. Nem kell semmi, ami a múltam. Elegem van a jó nőkből, a menő cuccokból, a puccos helyekből. Nekem te kellesz!

SZÁTYÁRBÖSKE És a baba?

GINO Az enyém. Ugye?

SZÁTYÁRBÖSKE Úgy rúg, mint egy bika. Persze, hogy a tiéd.

GINO Szeretel, Böske?

SZÁTYÁRBÖSKE Majd meglátjuk. Hogy mit hoz a jövő.

GINO Mit hozna? Boldogságot, szerelmet, lakodalmat!

SZÁTYÁRBÖSKE Mutasd meg!

GINO Megmutatom?

(A jövő. Gino és Szátyárböske lakodalma. Mindenki táncol, mindenki boldog. Ott van Kisgiza és Antika, együtt táncol Pista és Indián, Mamácska Tatával ropja, még Gizanyanya is mulat. Aztán lelassul a kép. Gino átöleli Antikát.)

GINO Szebb jövőre vágnál, Anti? Kisgiza lesz a feleséged, meglásd! Potyognak majd a kis karamellák. Nézd, milyen boldog itt mindenki, ebben a szép jövőben!

ANTIKA Köszönöm, Gino. Tényleg ezt akarom.

GINO Akkor tegyél rendet!

ANTIKA Az lesz. Hogyan láthatod a jövőt?

GINO Csak eljátszom. Mert most nem vagyok ám én! Ez csak az öreg Giza lehet! Visszajött a Mennyországból, ide, belém. A testembe! Érzem is a mandula szagát. Te nem?

ANTIKA Gino, mit látsz még a jövőben?

GINO Látom a Böskét. Hej, de húsos asszony lett belőle! De téged is látok. És a mátkádat. Szép leányzó a Kisgiza, még ha nekem nem is tetszik. Szép a szeme. A lensárga haja, ahogy hullámszik, olyan, mint a domboldali erdő ősszel. És puha, húsos a szája. S harmonikusan faros-bögyös, úgy, ahogy kell!

ANTIKA Nekem is bejön. Hú, de nagyon bejön!

GINO No. Ezt látom a jövőben. De várjál, most jön az útravaló. A tanács. Ha rendet raktál az életedben, akkor menj innen! Ne maradhatsz közöttünk. Te nem fogadod el a cigányokat. Mi nem fogadunk el téged. Keresd meg az országot, ahol békesség van. Hiszek benne, hogy van ilyen.

ANTIKA És ha jó lesz itt?

GINO Eredj! Menjetek vissza a mába! Én még megpörgetem Böskét egyszer-kétszer. Aztán bemelegítjük a dunnát. De szép vagy, te Böske! Megtapogatlak, te vadmalac!

KISGIZA Miért hallgatsz, Antika? Min gondolkodsz?

ANTIKA Múlton és jövőn. Én azt hittem, hogy már mindent tudok. És akkor hallottam először cigányzenét. Azóta ez hajt, hogy megtanuljam én is. De rájöttem, hogy erre születni kell.

KISGIZA A vérünkbe van, ugye?

ANTIKA A véretekben van.

KISGIZA Szépen tudsz nézni, Antika. Bizton szépen hegedülsz is!

ANTIKA Sosem muzsikálnék most már. Mert megtaláltam, amit kerestem. És az nem hegedűmuzsika volt. Hanem a szív zenéje.

KISGIZA De szépeket mondasz! Tán belém szerettél?

ANTIKA Beléd szerettem, Kisgiza.

KISGIZA Szeretted a gádzsólányt is?

ANTIKA Szerettem. Valamikor, régen.

KISGIZA Szép lány.

ANTIKA Határozott. Határozottan más.

KISGIZA Gonoszak a szemei. Nem félsz?

ANTIKA Nem félek.

KISGIZA Belém szerettél?

ANTIKA Beléd.

KISGIZA Aztán mibe?

ANTIKA A nevetésedbe. A vidámságodba! Szép a szemed. A lensárga hajad, ahogy hullámszik, olyan, mint a domboldali erdő ősszel. És puha, húsos a szád. S harmonikusan farosbögös vagy, úgy, ahogy kell!

KISGIZA Kár, hogy nem vagy rom, Antika! Tiéd lennék pedig!

ANTIKA Így nem lehetsz?

KISGIZA A magyarok meg nem értik a romát. Akarják, de nem tudják. Meg kell harcolni a romáért! Be kell törni! Aztán kérdés, hogy az ilyenek, mint te is, azok győzik-e?

ANTIKA Tudod ám tekerni a szót! A felét sem értem, Kisgiza!

KISGIZA Akarsz-e?

ANTIKA Akarlak.

KISGIZA Akkor legyőzzük a megszokást. Tiéd leszek. Meglásd! Most menj vissza a városodba, de gyere vissza másnap!

ANTIKA Honnan tudod, hogy elmegyek?

KISGIZA Tudom.

ANTIKA Én egy szar alak voltam. Nem őszinte. Megismertelek téged, és megváltoztam. Ha hiszel nekem, azt azért tedd, mert hihetsz nekem! Visszajövök. Elrendezek mindent, és visszajövök. Ígérem.

KISGIZA Igaz lettél. Tessék, itt van Tata hegedűje. Sohasem játszott rajta. Pedig nagy muzsikus az én apám. Vidd, hogy megszólaljon a te kezében! Várlak.

ANTIKA Várj rám! Jövök.

INDIÁN (igazából Gizanyanya) Erős legyél és gyenge! Finom és durva. Simulj és üss! Rohanj és állj meg! Mindennek van másik oldala. Ki kell találni, melyik a jó. Melyik a jó neked. Ne vess! Csak neved, ne ríj! Ne taknyozd össze a nyóckert!

KISGIZA Nagymama?

INDIÁN Indián. Szócső.

KISGIZA Mamácska, megismertem a szerelmet!

MAMÁCSKA Ó, lányom, bánatos virágszálam, hiszen nincs is annál szebb, mint a szerelem.

KISGIZA Miért rí, Tata?

TATA Nem sírok, lányom, csak a boldogságtól folyik patakban a könnyem.

KISGIZA Tényleg boldog-e, Tata? Szerelembe estem a muzsikus legegnyel.

TATA Kisgiza, bogaram, elmegyünk a Hódfapatak partjára.

KISGIZA Miért megyünk oda?

MAMÁCSKA Szép kukacvirágot szedni a mennyasszonyi csokrodba.

KISGIZA Az jó lesz, Mamácska.

TATA Kisgiza, nézd ezt a ruhát, édesanyád varrta neked. Vedd fel! Hadd lássam, milyen szép vagy!

(Kisgiza felveszi a ruhát.)

KISGIZA Szép vagyok?

TATA Gyönyörű vagy, kislányom.

KISGIZA És ha visszajövünk, megfonod a hajamat, Mamácska?

MAMÁCSKA Megfonom. Ha majd visszajövünk.

KISGIZA Igazat mondasz?

TATA Készüljél, leányom, hamarost elindulunk mi is! Menj, szaladj előre, várj ránk a patak partján!

KISGIZA Szaladok. A patak partján várlak titeket! De jöttök, ugye? Félek az éjszakában. Ne hagyjatok sokáig egyedül!

## a mesék után

(Kisgiza álma. Mindenki megjelenik, mindenki gyönyörűségesen szép. Szülei, rokonai, szomszédai, szerelme, de még a gonoszok is. Szertartás szerű búcsúzás. Ezüstben fénylik minden.)

KISGIZA           Lehet-e kapni hitelre szebb életet,  
Lehet-e kérni rosszföldre szép eget?  
Lehet- tudni, mit, miért, kivel és hol?  
Lehet-e hallani még igazat valahol?  
Kivel menjek bátorságot próbálni?  
Ki fog engem börtönömben szolgálni?  
Mibe van a Mennyek kulcsa szorulva?  
Kit rántsak le magammal a Pokolba?  
Mondjátok meg őszintén a szemembe:  
Minek kell egy mélygarázs a hegyekbe?  
Minek megy a szegényember villamossal tujázni,  
Ki akar az éjszakában összefagyva megázni?  
Mennyit ér a nyolcosztály most Szabolcsban?  
Mennyit lesz még Palya Bea Kapolcsban?  
Mennyit kap a képviselő számlára?  
Mennyit fogy egy hajléktalan szerdára?  
Milyen világ az, ahol a hétvégén  
Megégeti gyertyájának két végén  
A kanócot a felelőtlen ember?  
Ilyennek megszületni miért kell?  
Szerelmet megtalálni,  
Nászéjszakát elhálni,  
Felnevelni, taníthatni,  
Becsületre tanítani,  
Szeretni és megszeretni:  
De jó volna ezzel élni!  
Itt nőttem fel, köztetek, magyarok.



Hálálkodnom kéne, én mégsem akarok.  
Elmenni vágyom innen, de marasztal e hon.  
Magyarország, én itthon voltam otthon.

(Patak part.)

KISGIZA Miért hagytak itt szüleim a Hódfapatak partján? Szeretek itt lenni, de miért hagytak itt szó nélkül?

AMHERKAN (előtűnik)

KISGIZA Te ki vagy?

AMHERKAN Amherkan vagyok, az ördög anyókája.

KISGIZA Igazából? És miért jöttél?

AMHERKAN Érted, Kisgiza.

KISGIZA Értem? Aztán minek kellek én neked?

AMHERKAN Az ördögnek lehetnél a hitvese, ágyasa.

KISGIZA Te vagy a szürke patás! Akiről a Gizanyanya mesélt! Hát miért szakítasz el szerelmemtől?

AMHERKAN Elnyertelek jóapádtól, amikor megszületted.

KISGIZA Azóta nem szólt a hegedűje.

AMHERKAN Aki a csillagokba vágyik, azt megsebezheti a Hold sarka, megpörkölkölheti a Nap kemencéje.

KISGIZA Szüleim nem jönnek utánam?

AMHERKAN Otthon gyászolnak már téged.

KISGIZA Elárultak hát ők is?

AMHERKAN Emberek. Halandók.

KISGIZA Hiányozni fogok én ennek a világnak, meglásd.

AMHERKAN Elfelejtetek. A nagy bánatban az ember csak a maga bűját látja. Nem hiányzol te már senkinek. Ha csak az a híres szerelem tényleg akkorára nem nőtt! Hiszel Antikában?

KISGIZA Nem tudom. Higgyek-e? De hiszen elment. És az Antikák nemigen jönnek vissza, még ha ígérik is!

AMHERKAN Nekem így is jó. Kötöttem rá másik üzletet. De... Jobb lenne, ha még mindig hinnél benne!

KISGIZA Ezt miért mondod?

AMHERKAN Néha szentimentális leszek. Csak úgy, hirtelen. Ezért áll még a világ.

KISGIZA Flúgos vagy. Akkor hát induljunk el a Pokolba!

AMHERKAN Oda nem.  
KISGIZA Nem leszek az ördög hitvese?  
AMHERKAN Azt mondtam: lehetnél! Elnyertelek, de nem kellesz.  
KISGIZA Neked sem kellek? Milyen világ ez? Elszakítasz mindenkitől, és hagysz egyedül maradnom? Nevetnem kellene! Kacagni. De megkövült a szívem. S anélkül nem megy.  
AMHERKAN Nem én választalak el szerelmedtől. Akkora ereje még a Pokolnak sincs.  
KISGIZA Hova menjek?  
AMHERKAN Diszkóba vagy templomba. Az ördög se tudja!  
KISGIZA Jól megjártam ezzel a mesével.

**na itt a vége**

Budapest, 2008-2012